

Säännöllisen ja tilapäisen kotihoidon palveluseteli sekä palveluseteli omaishoitajan vapaan aikaiseen hoitoon kotona

Palvelusetelin arvo ja arvon määräytymisen periaatteet

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo on 7-34 euroa/tunti kaikkina viikonpäivinä ja kellonaikoina. Palvelusetelin arvo määräytyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle säännöllisen kotihoidon asiakasmaksutaulukon mukaisesti, jonka aluevaltuusto vahvistaa kokouksessaan 15.11.2022. Tulorajat määräytyvät työeläkeindeksiin sidottujen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen määräytymisen perusteiden mukaisesti.

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo on tulosidonnainen ja riippuu kotitalouden koosta ja bruttotuloista. Tulorajoina käytetään asiakasmaksulain (734/1992) 10 e §:n mukaisia jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun tulorajoja.

Säännöllisen kotihoidon seteliä voidaan myöntää yksityisiin palvelutaloihin, joissa asiakas täyttää kotihoidon asiakkuuden kriteerit.

Tilapäisen kotihoidon palveluseteli on kiinteäarvoinen 27 euroa/tunti. Arvo on aina sama asiakkaan tuloista riippumatta.

Palveluseteli omaishoitajan vapaan aikaiseen hoitoon kotona on kiinteäarvoinen 167 euroa/vrk. Arvo on aina sama asiakkaan tuloista riippumatta. Sitä voidaan myöntää enintään 3 vrk/kk. (Laki omaishoidon tuesta 937/2005 4§, Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301 §27b).

Säännöllisen ja tilapäisen kotihoidon palveluseteleitä voidaan myöntää palvelutarpeen arviointiin ja palvelupäätökseen perustuen samoilla perusteilla ja määrillä kuin muillakin kotihoidon tuotantotavoilla myönnetään. Palveluseteliä omaishoitajan vapaan aikaiseen hoitoon kotona voidaan myöntää palvelutarpeen arvioinnin ja palvelupäätöksen perusteella enintään 3 vrk/kk.

Yleistä säännöllisen ja tilapäisen kotihoidon palvelusetelistä sekä palvelusetelistä omaishoitajan vapaan aikaiseen hoitoon kotona

Nykytila kotihoidon palvelusetelin osalta

Kotihoito sisältää sosiaalihuoltolain (2014/1301) 19 §:n tarkoittaman kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:n tarkoittaman kotisairaanhoidon. Omaishoitajan vapaasta säädetään laissa omaishoidon tuesta (937/2005, 4§). Hyvinvointialueen on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana.

Kotihoidossa on ollut käytössä säännöllisen ja tilapäisen kotihoidon palveluseteli Espoossa, Lohjalla ja Karviaisen perusturvakuntayhtymän alueella. Lisäksi Lohjalla ja Karviaisen perusturvakuntayhtymän alueella on ollut käytössä omaishoitajan lakisääteistä vapaata korvaava palveluseteli kotiin tuotettuihin hoivan palveluihin. Espoossa kotiin tuotettavan vapaan aikaisen hoivan palveluseteli on ollut käytössä vain alle 65-vuotiailla, pääsääntöisesti lapsilla.

Espoossa palveluseteli on ollut käytössä säännöllisessä kotihoidossa n.300 asiakkaalla ja tilapäisessä kotihoidossa n.10 asiakkaalla. Palvelusetelillä tuotetaan noin puolet kotihoidon ostetuista palveluista.

Lisäksi Espoossa on myönnetty palveluseteli lapsien omaishoidon vapaan ajaksi kotiin tuotettuna palveluna 100 euroa/vrk, enintään 3 vrk/kk.

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo on ollut tulosidonnainen 7-34 euroa/h oheisen taulukon mukaisesti. Arvo on sama kaikkina viikonpäivinä ja kellonaikoina. Tilapäisen kotihoidon setelin arvo on ollut kiinteäarvoinen 27 euroa/h.

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin määräytymisen peruste (Espoo)

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1103	1731	2140	2591	2976

Palvelutuntien määrä kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
0-4	5%	5%	5%	5%	5%	5%
5-10	9%	8,75%	7,50%	7,50%	7,50%	7,50%
11-20	14%	14%	13,50%	13%	12%	11%
21-30	21%	20%	18%	15%	13%	11%
31-40	28%	22%	18%	15%	13%	11%
41-80	35%	22%	18%	15%	13%	11%
yli 80 h	35%	22%	18%	15%	13%	11%

Kotihoidon enimmäisarvoisesta palvelusetelistä (34 euroa) vähennetään:

ruokakunnan bruttotulot €/kk-tuloraja €/kk x vähennysprosentti x 100

60

= Asiakkaan palvelusetelin arvo

Lohjalla kotihoidon palveluseteleitä ei ole tällä hetkellä yhdelläkään asiakkaalla käytössä. Tilapäisen kotihoidon setelin arvo on ollut kiinteäarvoinen 27 euroa/h. Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo on ollut tulosidonnainen 7-34 euroa/h. Arvon määrittelyssä on ollut käytössä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa (734/1992) määritelty maksutaulukko. Tulorajoina käytetään asiakasmaksuasetuksen (912/1992) 3 § mukaisia kotona annettavan palvelun tulorajoja (euroa/kk). Tulorajat ovat työeläkeindeksiin sidotut sekä arvo on määräytynyt oheisen taulukon kellonaikakertoimien mukaan:

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin määräytymisen peruste (Lohja)

Palvelun toteuttamisaika	Kerroin	Asiakkaan palvelusetelin enimmäisarvo eri kertoimilla
arkisin klo 7-18	1	34€/tunti
arkisin klo 18-22	1,15	39,10€/tunti
lauantaisin klo 7-18	1,2	40,80€/tunti
lauantai ja arkipyhän aatto klo 18-22 ja arkipyhät ja sunnuntait klo 7-22	2	68€/tunti

Karviaisen perusturvakuntayhtymän alueella palveluseteli on ollut käytössä säännöllisessä kotihoidossa n. 20 asiakkaalla, tilapäisen kotihoidon palvelusetelissä ei ole ollut asiakkaita. Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo on ollut tulositonnainen 7-34 euroa/h. Arvo on sama kaikkina viikonpäivinä ja kellonaikoina. Tulot on huomioitu samoin kuin kunnallisen kotihoidon asiakasmaksujen määrittelyssä. Karviaisissa on ollut käytössä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa (734/1992) määritelty maksutaulukko. Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin laskukaava on ollut sama kuin Espoossa. Tilapäisen setelin arvo on 27 euroa/h.

Nykytila koskien palveluseteliä omaishoitajan vapaan aikaiseen hoitoon kotona

Lohjalla on ollut käytössä kotiin tuotettavan omaishoidon vapaan palveluseteli ja sen arvo on ollut 140 euroa/vrk ja sitä on saanut enintään 3 vrk/kk. Palveluseteliä on myönnetty vuonna 2021 39:lle asiakkaalle (asiakkaita yhteensä n. 315). Omaishoitajille järjestetään vapaata myös lyhytaikaisen palveluasumisen (palveluseteli ja oma tuotanto), perhehoidon, vaihtoehdoisen järjestämistavan (palveluseteli omaishoitajan hyvinvointia tukeviin palveluihin), sijaisomaishoidon tai päivätoiminnan avulla.

Karviaisessa on ollut käytössä kotiin tuotettavan omaishoidon vapaan palveluseteli ja sen arvo on ollut 110 euroa/vrk 31.7.2022 saakka ja sen jälkeen 150 euroa/vrk:ssa. Palveluseteliä on voinut saada korvaamaan yhden omaishoitajan lakisääteisen vapaapäivän. Palveluseteliä on käyttänyt n.15 asiakasta (n. 150 asiakkaasta). Omaishoitajille järjestetään vapaata myös palvelusetelillä ympärivuorokautiseen palveluasumiseen sekä sijaisomaishoitona.

Kokonaisuutena omaishoitajan vapaan aikaiseen hoitoon tarkoitettujen palvelujen saatavuudessa on ollut haasteita.

Palvelun toteuttamisaika	Kerroin	Asiakkaan palvelusetelin enimmäisarvo eri kertoimilla
arkisin klo 7-18	1	34€/tunti
arkisin klo 18-22	1,15	39,10€/tunti
lauantaisin klo 7-18	1,2	40,80€/tunti
lauantai ja arkipyhän aatto klo 18-22 ja arkipyhät ja sunnuntait klo 7-22	2	68€/tunti

Arvon määrittelyn perusteet

Kotihoidon palvelusetelien arvo määräytyy suhteutettuna ostopalvelu- ja oman tuotannon kustannuksiin. Palvelusetelien siirtymisvaiheessa hyvinvointialueelle, on arvioitu, että kotihoidon palvelusetelien arvot on perusteltua pitää ennallaan niissä arvoissa, jotka kunnissa ovat olleet käytössä.

Lohjalla säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvossa on ollut korotuksia kellonaikojen ja viikonpäivien (pyhät) mukaan, mutta Lohjalla palvelussa ei ole ollut asiakkaita, eikä palveluntuottajia, joten siirtymävaiheessa on perusteltua edetä nykyisten asiakkuuksien palvelusetelien arvojen mukaisesti.

Palveluseteli on kustannustehokas vaihtoehto kotiin vietäviin palveluihin ja sen käyttöä on perusteltua jatkaa ja lisätä.

Palvelusetelin arvonmääritys omaishoitajan vapaan aikaiseen hoitoon kotona vastaa lyhytaikaisen ympärivuorokautisen hoivan palvelusetelin arvoa, kuten Lohjalla ja Karviaisessa on aiemmin toimittu. Palvelusetelin arvo on linjassa muiden omaishoitajan vapaan aikaisen hoidon järjestämiseen myönnettävien palvelusetelien kanssa.